

Instruksen for Fremgangsmaaden ved Maalingerne var ikke god, ikke en Gang saa god som ved Maalingerne ca. 30 Aar tidligere i de 2 vestlige Provinser, men Grunden dertil var vel nærmest den, at man navnlig i den første Tid, kun havde for Dje at maale Grænserne for Gjerlavene og Kulturarterne. Der var naturligvis ved disse spredte Maalinger ikke forekrevet, at Maalingerne skulde støttes til en sammenhængende Triangulation, og kun et Par Steder, hvor der blev maalt sammenhængende Strækninger paa 30 à 40 Kvadratmil blev der udført en saadan. En almindelig og ensartet Opmaalingsmetode var heller ikke forekrevet; hver maalte som han vilde, og omend Vinkelinstrumentet blev meget brugt, var der dog ogsaa Landmaalere, som endnu brugte Maalebord og Boussole.

Efter at Kortene vare maalte eller til Dels samtidig, foretoges Skatteansættelsen (die Einschätzung). Den øverste Ledelse af denne Forretning førtes af Finansministeriet, under hvilket var ansat fire Generalkommissærer; disse fire i Forening med to Medlemmer for hver Provins, valgte med Halvdelen af hver af Landdagens to Afdelinger, dannede en Centralkommission under Ministerens Forsæde. Endvidere var Ledelsen af Forretningen for hver Regeringskreds overdraget en Kreds-kommissær, der var Formand for en Kreds-kommission paa indtil 10 Medlemmer, af hvilke Halvdelen var valgt af Provinslanddagen, Halvdelen af Finansministeren. Endelig var for hver af de 342 Landraads-kredse af Finansministeriet bestiftet en Paalignings-kommissær, der var Formand for en Paalignings-kommission bestaaende af 4—10 Medlemmer, der valgtes med Halvdelen af Landraadet, Halvdelen af Kreds-kommissæren.

Sideordnet med Kreds-kommissæren var ansat en Overlandmaaler, hvem den øverste Ledelse og Revisionen af Opmaalingsarbejderne paahvilede.

Indlægningen af Bonitetsgrænserne paa Kortene blev udført af en specielt dertil bestiftet Landmaaler, naar ingen af Kommissionens Medlemmer var i Stand til at udføre dette Arbejde. Indlægningen af disse Grænser kunde ske paa Djemaal eller ved Stridning.

Deretter udførtes Arealberegningen, paa hvilken der blev anvendt stor Omhu. Kortet blev til dette Brug delt i Beregningsstykker, der bleve nummererede og indførte i dertil bestemte Protokoller hver for sig. Som Grænselinier mellem de forskellige Beregningsstykker benyttedes Kulturgrænserne, Boniteringsgrænserne, og, dersom Kortet indeholdt Ejendomsgrænser, tillige disse.

Af Arealberegningen og Boniteringen udsandt man endelig — ved Hjælp af Klassifikations-tarifferne — Reinertraget for hvert Sogn for sig. Resultatet indførtes i de saakaldte Statteregistre, i hvilke de forskellige Beregningsstykker vare indførte i Nummerorden med Angivelse af Kulturart, Klasse, Areal og Reinertrag.

Statteregistret indeholdt følgende Afdelinger:

- A. Stattepligtige Fordejendomme:
 - a. hidtil Stattepligtige.
 - b. hidtil Stattefri eller privilegerede.
- B. Stattefri Fordejendomme, som give Udbytte.
- C. Grundstykker, som paa Grund af deres Benyttelse til offentligt Brug ikke give noget Udbytte:
 - a. Land (Veje, Jærnbaner, Kirkegaard e. lign.).
 - b. Vand (Floder, Bække e. lign.).
- D. Gaardspladser, bebyggede Arealer og Haver under $\frac{1}{2}$ Td. Land.

Til Slutning blev det hele lagt frem til offentligt Eftersyn og alle Indsigelser undersøgte og afgjorte.

Den specielle Fordeling og det dertil nødvendige specielle Kataster. Skønt Loven af 1861 nærmest kun foreskrev Udførelsen af de Arbejder, der vare nødvendige for at kunne fordele Stattebeløbet mellem Sognene, skulde der, som foran bemærket, dog tages for, at Fordelingen mellem de enkelte Ejendomme kunde ske saa let som muligt, og allerede efter kort Tids Arbejde kom man til det Resultat, at det ikke var nogen væsentlig Forsøgelse af Arbejdet, naar man saavel ved Nymaalinger som ved Revision af ældre Kort straks maalte Ejendomsgrænserne med. Af alt det nymaalte (ca. 7 Millioner Tdr. Land) viste det sig derfor kun nødvendigt at supplere ca. $\frac{3}{4}$ Mill. Tdr. Land, og kun for 130,000 Tdr. Land var det nødvendigt helt at kassere det foreliggende Kort.